

Toelichting

VNG inbreng op voorhang Besluit Kwaliteitsborging voor het bouwen (34.453)

12 mei 2020

Bijlage 1 Invulling van de rol van het bevoegd gezag

A. Ontbreken van de mogelijkheid tot het opleggen van info- en stopmomenten

De risicobeoordeling kan door het bevoegd gezag worden gebruikt om zijn handhavende taak van waarnemen, beoordelen en interveniëren vooraf inhoud en richting te geven. De risicobeoordeling biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om invulling te geven aan zijn preventieve rol om als bevoegd gezag de repressieve rol uit te kunnen oefenen. Het bevoegd gezag moet dan ook op basis van de risicobeoordeling de mogelijkheid hebben om tijdens de bouw informatie- en stopmomenten op te leggen. De rol van het bevoegd gezag kan niet goed worden ingevuld als het opleggen van informatie- en stopmomenten afhangt van toevallige waarneming of melding van de kwaliteitsborger.

In het ontwerpbesluit is echter niet de mogelijkheid opgenomen om deze informatie- en stopmomenten op te leggen. In de nota van toelichting wordt gesuggereerd dat de Algemene wet bestuursrecht het bevoegd gezag hiervoor voldoende mogelijkheden en houvast zou bieden maar dit strookt niet met onze praktische ervaring. Het is ons niet duidelijk waarom de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om informatie- en stopmomenten op te leggen niet in het ontwerpbesluit zelf kan worden vastgelegd.

B. Ontbreken van gegevens bij de melding (artikel 2.15quater)

Tekeningen, globale maatvoering en afmetingen moeten worden ingediend en zijn nu niet in de opsomming opgenomen. Duidelijk moet zijn wat er gebouwd wordt.

C. Ontbreken van de melding start bouw 2 dagen voor aanvang

Niet is geregeld dat de kwaliteitsborger (of zijn opdrachtgever) de start bouw 2 dagen van tevoren moet melden of aankondigen bij het bevoegd gezag. Indien dit niet juridisch wordt verplicht, is het voor gemeenten niet mogelijk om dit toch af te dwingen. Het bevoegd gezag kan in dat geval zijn rol als systeemtoezichthouder en toezichthouder omgevingsveiligheid tijdens de bouw niet uitvoeren.

D. Ontbreken van het toezicht op bouwtechnische eisen uit het omgevingsplan

Een gemeente mag in haar omgevingsplan zwaardere bouwtechnische eisen stellen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en/of energieprestatie. In de voorliggende teksten is niet opgenomen hoe wordt geborgd dat een kwaliteitsborger bij de uitvoering van zijn of haar werkzaamheden hiermee rekening houdt en/of wat de rol van het bevoegd gezag hierbij is.

E. Uitvoeren van herstelwerk zonder melding aan bevoegd gezag

Volgens de toelichting (paragraaf 3.2.1. toelichting, 2^e opsomming, pag. 31) informeert de kwaliteitsborger tijdens het bouwen onverwijld de opdrachtgever en in afschrift de gemeente over afwijkingen van de bouwtechnische voorschriften die hij of zij constateert. Het gaat hier om

afwijkingen die de bouwer niet herstelt waardoor het bouwwerk niet aan de bouwtechnische voorschriften voldoet. Een afwijking die nog aangepast kan worden en uiteindelijk hersteld is, hoeft niet aan de gemeente te worden gemeld. Hierover is niet eerder gecommuniceerd en dit is ook voor de rol van het bevoegd gezag niet acceptabel.

F. Ontbreken van gegevens bij gereedmelding bouwwerk (dossier bevoegd gezag)

In de opsomming ontbreekt het aanleveren van tekeningen van het bouwwerk en de onderdelen ervan. Het is nu onduidelijk wat er verwacht wordt in het opleverdossier zijnde dossier bevoegd gezag. Wat is er gemaakt (tekeningen) en waarom is dit goed (berekeningen, certificaten, kwaliteitsverklaringen) en wat is er uiteindelijk uitgevoerd (as built) aan de hand van tekeningen, foto's, uitvoeringcontroles etc. De gegevens moeten wel duidelijk en herleidbaar zijn naar de toepassing en locatie in het bouwwerk.

Ook voor het markeren van de overgang naar de fase 'bestaande bouw' en de vastlegging van het rechtens verkregen niveau van verschillende gebouwonderdelen zijn de geformuleerde indieningsvereisten onvoldoende. Dit is niet alleen van belang voor het bevoegd gezag in het kader van handhaving, maar ook voor toekomstige initiatiefnemers van verbouwingen.

Opmerking

In de beschrijvingen van de te leveren producten en transacties overheerst de lijdende vorm, waardoor in veel gevallen onduidelijk blijft wie waarvoor verantwoordelijk zal zijn.

Bijlage 2

Overige zorgen

A. Wijze waarop dit (verzamel)ontwerpbesluit en toelichting in elkaar zitten kijkend naar de Omgevingswet

“De inpassing van de WKB in de Omgevingswet komt in overleg met de VNG tot stand. Uitgangspunt is een beleidsneutrale inpassing” (zie bestuursakkoord). Er wordt met het ontwerpbesluit een aanpassing gedaan van het Bouwbesluit 2012. Onduidelijk waarom. Daarbij komt dat bij artikel VI inwerkingtreding staat dat: ‘artikelen of onderdelen verschillend kan worden vastgesteld’.

Logischer zou zijn om het Besluit Bouwwerken Leefomgeving aan te passen met het oog op de Omgevingswet (koppeling WKB aan OW, zie bestuursakkoord).

B. Het reduceren van de rol van de Veiligheidsregio's/Brandweer voor gevolgklasse 1

Het blijkt dat door een toevoeging van een paar woorden de Veiligheidsregio's/Brandweer geen rol meer hebben in de gevolgklasse 1. Juist het bestendigen van het veiligheidsniveau en rol in het stelsel, en daarnaast de uiteindelijke evaluatie, maakt dat het voor de Veiligheidsregio's/Brandweer van belang is om van meet af aan in het (beoogde) stelsel te participeren. Zie in de toelichting onder 15.2 Consultatie. Er is onvoldoende bewijslast wat het nieuwe stelsel gaat betekenen voor een verandering van het veiligheidsniveau. Bij de wetsbehandeling is voor brandveiligheid expliciet aandacht besteed aan de rol van de brandweer. Dit mede ingegeven omdat Nederland één van de brandveiligste landen ter wereld is.

C. Ontbreken van heldere afbakening van bouwwerken onder gevolgklasse 1

De gebruiksfunctie in artikel 1.43 onder lid 2 d kent geen beperking op oppervlakte en geen beperking op maximale hoogte. Dit zorgt ervoor dat er bouwwerken mogelijk zijn waarvan het risico en de mogelijke gevolgen niet beperkt zijn zoals beoogd met gevolgklasse 1. Onder de huidige concepttekst van het BBL is bouwen van grote brandcompartimenten mogelijk met gebruikmaking van de NEN6060 en NEN6079. Deze normen zorgen voor het mogelijk maken van grote compartimenten met grote risico's en gevolgen. Zonder definitie van een bouwlaag zijn er gebouwen mogelijk van grote hoogtes. Veel industrieën hebben namelijk weinig of geen tussenvloeren/bouwlagen. Veel van deze gebouwen bevatten geen milieuvergunningplicht en hebben geen gevaarlijke stoffen. Een industrieel gebouw van 40 meter of hoger bestaande uit één bouwlaag komt dan ook geregeld voor.

De categorie van alle bouwwerken met een industrieënfunctie, betekent dat niet alleen landbouwkassen en opslagloodsen onder gevolgklasse 1 gaan vallen, maar ook vele productie- en distributiebedrijven tot zelfs vuurwerkopslag en cacaoloodsen. Deze invulling van Gevolgklasse 1 past niet meer in de gedachten omschreven in de Toelichting van de Wkb¹.

¹ Bovendien wordt ook niet de Eurocode gevolgd, omdat daar bij industrieënfunctie de beperking staat: *Uitsluitend voor productiedoeleinden, waarbij het aantal personen binnen beperkt is*. Het niet volgen van deze strofe uit de Eurocode, komt niet overeen met de Toelichting van de wet, dat minst risicogebouwen onder gevolgklasse 1 zouden gaan vallen.

D. Onvoldoende onafhankelijkheid kwaliteitsborger

Een kwaliteitsborger mag niet organisatorisch, financieel of juridisch betrokken zijn bij het betreffende bouwproject. Hiermee is niet uitgesloten dat de kwaliteitsborger niet betrokken is bij de betreffende onderneming zelf. Hiermee is de onafhankelijkheid onvoldoende gewaarborgd.

E. Verwarring in de toelichting over monumenten

De toelichting bij het ontwerpbesluit bij paragraaf 2.2. ten onrechte wordt vermeld dat er afspraken zijn gemaakt met de Federatie Monumentengemeenten over het uitvoeren van proefprojecten bij monumenten. In het verleden is de federatie wel eens benaderd met een dergelijke vraag maar in het bestuursakkoord is duidelijk afgesproken dat de huidige afspraken alleen voor risicocategorie 1 gelden en nog niet voor monumenten. Er zijn nu geen proefprojecten bij monumenten en het is (conform het bestuursakkoord) niet waar dat er concrete afspraken zijn gemaakt met de FMG over proefprojecten bij monumenten.